

در سعادتده یکی پوسته خانه قارشوسنده
دائرة مخصوصه در

عل اواره :

مستطابق

دين، فلسفه، ادبيات، حقوق و علوم دن باحث هفته لق رساله در

انظار :
مسلكنزه موافق آثار جديده مع المنونيه قبول اولنوره
در ج ايدليمين آثار اعاده اولنور

مؤسسلرى : اوالعلا زين العابدين -- ح. اشرف اديب

تاريخ تأسيسى :

۱۱ نموز ۳۲۴

در سعادتده نسخه سى ۵۰ پاره در

تيريله دن مقوا بورو ايله كوندريليرسه سنوى
۲۰ غروش فضله آلنير.

در سعادتده پوسته ايله كوندريليرسه ولايات بدلى اخذ اولنوره

سنه لى التى ايلغى

۳۵ ۶۵

۵۰ ۹۰

۵۰ غروشدر

در سعادتده

ولاياتده

ممالك اجنبیه ده

عدد : ۱۳

۳۲۶ شوال ۲۴ پنجشنبه ۶ تشرین ثانی ۳۲۴

برنجی سنه

نماده اهمیت در کاردر . فصل که (ان الذین اتقوا اذا مسهم طائف من الشیطان تذکروا) نظم جلیلی بونی مشعردر . معنای شریفی : آنها اوزره بوائمان ، مؤنلره شیطان لعیندن وسوسه اصابت ایلدیکی حکامده تذکر ایدرلر . وسوس واقعہ نک جریانہ میدان ویرمزلر .

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ :

ای رب تعالیا بنی وضوح و حقیقت له معروف اولان صراط مستقیم
هدایت بیور .

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ :

نعمت کامله و حقیقیه کی کندیلرینه انعام بیوردیغک ذوات کرامک
سالک بولندقلری طریق عالییه .

«صراط» طریق وسبیل مرادفی اولوب یول ، «مستقیم» مستوی مرادفی اولوب برجانبه میل وانحرافدن خالی شی معناسنه در .
«صراط مستقیم» ما هو الحق یعنی نفس الامرده ثابت و نافع ، هر مقصده موصل طریق واضحدن عبارتدر که اعتقادات صحیحه و اعمال صالحه و اخلاق حسنیه مرشد ، شریعت الهیه ایله ثبوت رسالت کبی مطالب یقینیه و مصالح تمدن حقیقی و ترقیات بشریه مرشد اوله جق هر فکر و تدبیره شاملدر .

قراءت

« صراط » كى اصلى « س » ايلہ « صراط » در آخرندہ كى طايہ انطباق صفتہء مطابق اولق ايچون « س » ، « ص » ہ منقاب اولور . اكثر قراء عظام بوجہلہ ، ابن كثير ويہقوب رحمہما اللہ على روايتہ اصلى اورزہ « السراط » اوقومشلدرد .

بلاغت

« اهدنا الصراط المستقيم » نظم جلیلی مطلوب اولان معونت الہیہ
بیانی حاویدر. چونکہ وحدانیت ربانیہ اعتراف اولنوب فیض و عنایت
صمدانیہ استرحامی مقصدیلہ « وایاک نستعین » دینلدرکہ جانب قدسی -
المواہب سبحانیدن: ای قوللرم! سرزہ نہ صورتلہ اعانہ ایدیم استرسکنز؟
بیوریلیور. قارہ طرفندر « اهدنا الصراط المستقیم » دیہ جواب ویریلیور.
یعنی: ای رب ذوالجلال! مطلوب عن اولان عنایت سبحانیہ کبزی
طریق مستقیمہ ہدایت وارشاد بیورمقلد کدرکہ بز بوسایہ درکاء اقدس
ربانیہ کہ رضای شریفک اوزرہ ایفای عبادت و ہر خصوصہ احراز سلامت
وسعادت اتمش اولورز. مناسرتلی اسماعیل مہدی ا

— 255 —

نخائب قرآنیہ

سورۃ آل عمران : آیت - ۱۵۹

« فبإرحمة من الله لنت لهم ولو كنت فظاً غليظ القلب لانقضوا من حولك فاعف عنهم واستغفر لهم وشاورهم في الأمر فإذا عزمت فتوكل على الله إن الله يحب المتوكلين »

اللهم رحمت وكرمي ايله دركه انلره [«احد» منهزملرينه] ملايم اولدك [رفق وتلطف ايله مصامله ايتدك] . اكر [بويله اولموب ده شايد] قاتي يوركلي بربدخوي اولايدك ، البته سنك يانكدن طاغياورلر ايدي ، [سنك يانكده حقي برفرد بيله قالمازدي] . شو حالده سن انلري [ذات رسالتما بكة عائد قصور لرندن طولايي] عفو ايت و [حق لرنده كي رحم وشفقتي اتعام ايچون حق الله متعلق احوال دن طولايي دخي] انلر ايچون مغفرت طلب ايله وانلرله امر ده مشاوره ايت ، [امر حريده ويا خود امر حرب ايله امر حرب كي مشاوره اولنسي معتاد بولنان امور ده هم انلرك راي لرندن استظهار واستعانه . هم كوكليري تطيب ، هم ده امته سنت مشاوره يي تهديد وتعليم ايچون انلرله استشاره ايت وبعد الاستشاره] برشيئي عزم وتصميم ايلدكده الله متوكل اول .

[الطف وكرم حقہ تفویض امرایہ، او عزم و تصمیم ایتدیکاک شیئی
انفاذیت، آرتق ترددایتمه.] جناب حق [ذات الوہیتنه] توکل ایدنلری
سور؛ [انلرہ نصرت ایدر وکندیلرینی خیر وصلاحلری بولسان جہتہ
ارشاد ایلر].

بونظم جلیل : رفیق ونوزاش، عفو و صفح، آخر ایچون طلب خیر
 و مغفرت کبی مکارم اخلاقی و مشاوره ایله توکل کبی فضائل ممدوحه بی
 احتوا ایدیور. امتی بوصفات فاضله ایله تحلییه ارشاد ایله یور . بو کبی
 اوامر و تعلیمات الهیده امتی خیر و صلاحتری بولنان جهته ارشاد ایچون
 سرور امام علیه افضل الصلاة والسلام افندمنه خطاب بیورلمسی دأب
 کریم کتاب الاهد . بوصفات فاضله دن توکلی اله آلام :

توکل

دین اسلام علیہہ بدخواهان طرفندن حواله اولسان اعتراضندن
بری ده توکل خصوصیدر . انلره کوره اسلامیت توکلی امر ایلدیکندن
طولای انسانلری عطائته ، کسانته ، اهمال نفسه ، کور کورینه حرکت
ایتمک سوق ایدیور ایمش . انلرک بوعتراضلرینه تعجب ایدلمزه انلرالی الابد
روشنا اولسنه اراده علیه ازلیه تعلق ایتمش برچراغ الهی بی اطفا ایتمک
آرزوی خامنه دوشمش برکروهدر . بوکروه ضعیف اعتراضلری ، تصنیع
ایدلمش افتزلری ایله اوچراغ جهان افروزک انتشار ضیاسنه نه قدر
جهنم ایتسه لر نوری اونسبتده آرتار . فقط تأسف اولنور که زمانعزده
بعضلری بوکروهه کور کورینه پیرو اوله رق انلرده توکله قارشو قمع
دهان جهل ونادانی ایدیورلر . هرایش توکل ایله کور یله جک ، هر
مشکله توکل ایله صالیدیر یله جق ، توکل ایله کوکس کور یله جک ایکن توکل
الله ایش کورلمز ، توکل ایله ترقی به آدم آتلاز دیانلرمز وار .

توکل تعطیل امور دکاندر ، بلکه انسان ایشله دیکی ایشده آفات سماویه وارضیه وسائرہ کی تدبیر ومقاومته قدرتی تعلق ایمان احوال دن ناشی جناب رب مستعانک عون ومددینی تمنی ایلکدر ، لطف ونصرت حقہ بل باغلا یه رقا ایش کور مکدر . امداد ربانی یه اعتماد آ مشکلاته اتمام ایلکدر . توکل : جناب حقک کفایتہ اعتماد ایدہ رک اک تقویض امر ایلکدر ، دیہ تعریف اوانمشدر . جناب حقہ تقویض امر اتم کلکک مناسی ایسه ذات الوہیتندن

قارشو متوکلاً علی ام میدان حیثه اتلق جلهیه وجیهه ایدی . حالبوکه حضور وراحتن فدا ایدلیور ایدی . علماء خاموش ، مشایخ خاموش ، ادباء خاموش ، خطباء خاموش ، بتون مات خاموش ایدی . نهایت برفرقه حاست ، قهرمانان امت « قل ان یصیبنا الا ما کتبا لنا هو مولنا وعلی اه فلیتوکل المؤمنون » نظم جلیلی کننینه دستور حرکت اتخاذا ایدی . متوکلاً علی ام سلاح بدست اولهرق ظلمه میدان اوقودی ، اکابر و اخیار امت مجمع تعاونه چاغیرلیدی ، امت کاملاً لیک زن اجابت اولدی ، نور صبح حریت ده انفلاق ایلدی . ایسته توکل : عطالت ، مسکنت دکل ، فعالیت ، حیت ، علو همتدر .

کلمه مانحن فیهه : فخرالدین رازی دیورکه « رفق و ملائمت انجق حقوق اللهدن بر حقا اهمالنه مفضی اولمیدنی زمان جائز اولور . حقوق اللهدن بر حقا تعطیلنه مؤدی اولورسه جائز دکلدرد بومقامده سوزک تحقیق بودرکه افراط و تفریط هر ایکسی مذمومدر . فضیلت وسط و اعتدالدهدر . بناء علیه کاه غلظت ایلله امر ، کاه اندن نهی وارد اولسی افراط و تفریطدن تبعاعد ایدیلرک صراط مستقیم اولان حال وسطده بولنق ایچوندرد . و بوسره مبنی درکه جناب حق وسط و اعتدالی کتاب عزیزنده مدح و ستایش ایدوب [و کذلک جعلناکم امةً وسطاً] بیوردی . »

علم اصولدن کشف الاسرارک باب معرفه اقسام الاسباب ایلله تلویحک باب المحکوم بهنده بیان ایدلیدی اوزره حقا ایلله مراد : هیچ بر فرقه اختصاصی اولیوب کننینه نفع عام تعلق ایدن حقدرد که حق عمومی دیمکدر . بونوع حقوق افراد و آحاده مخصوص اولیوب نفی عمومه هاند بواندیندندر که شانی تشریف و تجلیل ایچون جناب حقه نسبت اولمشدرد . یوقسه بونسبت خلق و ایجاد اعتباریله دکلدرد . زیرا بو اعتبار ایلله جمیع اشیا باری تعالی حضرتلرینه نسبتده سیاندرد : « لله مافی السموات و مافی الارض » . بونسبت تضرر و انتفاع اعتباریله ده دکلدرد ، یعنی بونوع حقوق ذات اقدسسه نسبی حاشا انکله منتفع اولدینی و فقدانندن طولای متضرر بولندینی ایچونده دکلدرد . زیرا جناب رب عزت جمیع اشیا دن مزه اولدیندن هیچ بر شیشه بو اعتبار ایلله حقا اطلاق اولنق صحیح و جائز دکلدرد .

اشیاء نفسییده کوسترلیدی اوزره « فظ » خوبرات و بد خوی کیسه درکه معاشرتندن انسان متأذی اولور . « غلیظ القلب » قاتی یورکلی دیمکدر که یورکی هیچ بر شیدن متأثر اولماز . بو ایکسینک ارسنده فرق واردرد ، بعضی آدم خوبراتلق ایتمزسه ده هیچ بر کیسهیه رحم و شفقتی اولماز . بومقوله سنکدل آدم واقعا اولکنه نسبتله اهورندر ، فقط خصیصه بشریدن محروم اولدینی ایچون بوده انسان دینلکه لائق دکلدرد .

تفسیر کشافده شویله ذکر اولمشدرد : « حسن رضی الله عنه حضرتلرندن نقل اولنورکه رسول اکرمک صحابه کرام ایلله استشاریه احتیاجی اولمیدنی نزد الهیده معلوم ایدی ، لکن جناب حق رسوله اکرمدن صکره استشا هک امر منون اولسنی مراد بیوردی ده آنک

عون و نصرت طلب ایتمکدر ، یوقسه انسان نفسی اهمال ایتمک دکلدرد . بعضی مؤلفلرک « و علی الله التکلان » دیدکدن صکره جلهه مستأنفده اولهرق « انه خیر من اعان » دیملری ده توکل علی الله ایلله مقصد بو اولدیننه دلالت ایدرد . حتی بعضی علماء توکلی : جناب حقه تفویض امر ایتمک و اسبابه رعایتله برابر ذات الوهیتنه اعتماد ایتلکدر ، دیه تعریف ایتمشلدرد .

فخرالدین رازی حضرتلری تفسیرنده شویله سویله یور : « بو آیت کریمه دلالت ایدرکه توکل بعضی جهلههک دیدکدر کی انسان نفسی اهمال ایتمک دکلدرد ، و الامشاوره ایلله امر ، توکل ایلله امره منافی اولور ایدی . توکل : انسان اسباب ظاهریه مراعاة ایتمک و فقط قلباً اکا کوکنوب جناب حقا حقا حفظ و صیانتنه اعتماد ایتلکدر . »

برکون ذات رسالتقأب افندمنک نزدیننه اشتر سوار بر اعرابی کلمشدی . دوه سنی بر اقوب حضوره کیردکده : « دوه کی نه یاپدک » بیوردیلر . اعرابی : « ربمه توکل ایدرک صالیوردم » دینجه : « فالح دوه کی باغلا ، صکره ربکه توکل ایت » بیورلیدی .

عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرتلری اهل یمندن بر جاعت کوردی ده انلره : ای اهل یمن سز نه سکزد؟ دیدی . انلر دیدیلرکه بزم توکل علی اللهز . حضرت عمر بیوردی که یالان سویله دیکزد ، سز متوکل دکل متا کل سکزد ، سیوب کیرر اکلله کروهندن سکزد . باقی بن سز متوکلکی خبر ویریم : متوکل اول کیسه درکه بره تخم صاچارده اللهه توکل ایدر ، لطف و مدد مولایه اعتماد ایلر . اصلی شودر : رأی عمر بن الخطاب رضی الله عنه ناساً من اهل الین ، فقال ما اتم یا اهل الین ، قالوا نحن متوکلون علی الله تعالی ، فقال کذبتم بل اتم متا کلون ، الا اخبرکم بالمتوکل : رجل اتق حبة فی الارض و توکل علی الله تعالی .

مولانا جلال الدین رومی حضرتلری مشوی شریفده بومعناهی نظماً بیان ایدی :

کر توکل میکنی درکار کن

کشت کن پس تکیه بر جبار کن

توکل ایدر سهک ایش ایچنده توکل ایت . اولا اکینی اک ، صکره جناب حافظ حقیقک لطف و مددینه اعتماد ایت دیمکدر .

عالمده بونجه آفات و عوارضه قارشو توکلدن ، لطف باری به التجادن کیم مستغنی اوله بیلور . تاریخک شهادتیله مثبت دکلکی درکه نیجه و قائده اسباب مادیه بالوجه مکمل اولدینی حالده موفقیت کورلمیدی اولمشدرد ؟ برفرقه اعداد و تجهیزاتجه خصمنه فائق ایکن حرب و وغاده مغلوب اولمشدرد . عادة اللهک جریان اوزره اسباب مادیه علت حصول اشیا ایهده آنک تکمله سی ینه لطف خدادرد . مادیات اسباب مادیه در ، فواعل مؤثره دکلدرد .

توکل قانه او بوشقلق ویرمز ، اهمال نفسیه بادی اولماز . قلبه ، فکره ، روحه زندک ویرر ، ایشه تشجیع ایدر ، انسانه شوق و غیرت ویرر ، ثبات و مکناته ارشاد ایلر . بر زمانلر اخوانغز ، اولادمن قمرنایاب دریاه آتیلور ، عدم آباده کوندریلور ، آغوش مادر دن النوب غربت و محنت ایللرینه سورولور ایدی . بومظالم و اعتسافات جانخراشه

ايچون استشاره بي امر ايلدي ديمش . ذات رسالتاب افندمردن
مهويدير كه «ماتشاور قوم قط لا هدوا لارشده امرهم» بيورمش .
هيچ بر قوم مشاوره امور ايتامشدر كه اك سيدد ومتين اولان ايشلرينك
يولني بولس اولسونلر ديمكدر . ابوهريره رضى الله عنه حضرتلرندن
روايت اولنشدر كه صحابه كرام قدر چوق مشاوره ايدر هيچ بر فرد
كورمدم ديمش . بعضيلري ديديلر كه سادات عرب ايله استشاره امور
ايدلامك كوچلرينه كيده جكندن رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
افنديمرك رايده استبدادي صحابه كران كلامك ايچون جناب خداوند
حكيم انلره مشاوره بي ذات رسالتابنه امر ايتمشدر .

بركت زاده اسماعيل مفي

قيد معيشت

« عمر كر انمايه درين حرف شد :
تاچه خورم صيف ، چه پوشم شتا ؟ »
سعدى

طقسان سنه لك عمره شو فرياد نهايت
ويرمكده .. نه عالم بو جلدلكا ، معيشت !
مدمش اوليور بويله حقيقتلري ، كرچك ،
سعدى كبي بر عصر فضيلتدن ايشتمك .
سعدى او قدر فلسفه سيله ، هنريله ،
فكرنده كي حریت فوق البشريله
اسباب معيشت دنيلن قيد كيرسه ،
ياد ايتسون آزاده لكك نامنى كيسه !
انسان كه چيقار پرده مکتوم عدمدن ،
تا صحنه هستيده ظهور ايتديكي دمدن
اكاله قدر فاجعه دور حياتى
آتلاعه يه محكوم نه مهلك عقيباتى !
ظن ايمه اولوم شخصنه بر كره مهاجم ..
بيك كره اولور كونده او دشمنله مزاحم .
آواره بشر ساحه غرايه دوشونجه ،
اطرافنه بيكلرجه دواهي ده اوشونجه ،
پر دم بيله طالمقسرزين آرام ودرنكه ،
باشلار اوچيليز قولله طبيعت ايله جنكه !
قاينار كوشك آتشي محراق سرنده ،
قارلر بوز اولور هپ بدن بي سپرنده !
بيننده اوتر دمدمه صرصر جوشان ،
مدهوش كوزنده كوپورر بحر خروشان .
طاغتر او نهايتسز اولان سلسله سيله ،
اورمانلر او دنيايى طوتان ولوله سيله ،

قوم طالغه لريله ، خطر ايله فياي ،
هر خطوه ده بيك درلو وحوشيله صكاري ،
فوقنده سواتك او اجرام مهيبى ،
پيشنده زمينك او تماثيل عجيبى
بيچاره بي نوميد ايدرك هر نفسنده ،
مضطر براقير منعدم اولمق هوسنده ،
لكن بو هوس بر هوس ديكره مغلوب :
انسان ياشامق حرص جيليسنه مجلوب .
هر دوره سي بر دور عذاب اولسه حياتك ،
راضيسى دكلدرينه بر دورلو ممانك !
عمر اولسه ده بيكلرجه شداند ايله مشغون ،
انسان ياشامقندن ينه ممنون ، ينه ممنون !
آرتق نه يه موقوف ايسه تايمين تقاسى ،
مصروف اوله جق هپ اوكا مجموع قواسى .
طورماز بوغوشور بونجه مهاجرله رنما ،
دوشمز او مساعى دنيلن سيفى النندن .
چيلاقدر او ، ايتركه صوغوقلرده ايصنسون ،
بر طام چانه رق هر كيجه آلتنده بارينسون ،
ايترييه جك شى ، كيدجك شى ، ياقه جق شى ..
بيك درلو حوائج دها وار بونلره دري !
آواره بشر ايشته بو بازار جهانده
هر كون يكي بر كار پشندن جولانده .
مقصد بو قدر دغدغه دن بر ياشامقدر ..
مقصد بو ، فقط بونده نه مقصد اوله جقدر ؟
هيات ، اونى ادراك ايچون اعمال خياله
يوق وقتى : بتون ديلري موقوف جداله !
انسان كه اونك روح ايله انسانلنى قائم ،
دائم اوليور جسمنك آماننه خادم .
كلسه يدي اكر روخنه ده خدمته توبت
معلومي اولوردي اوزمان بلكه حقيقت .
بر اكلاديغم وارسه شودر : خالق عالم ،
خلقت قاليويرسون ، ديه بر عقدمه مبهم
طالبيرمه ده انسانلري حاجات حياته ،
دوندرمه ده اذهاني بتون باشقه جهانه !
عرك بوقدر برق سوارانه كذارى ،
دهرك ده شو بيك ولوله عيش مدارى
كوسترمه ده در مقصد خلاقى جهانه ..
اويله يسه شكائيتلر عجز بي ادبانه ! ..
همر عاكف